

1417

P O L E M I C I.

1418

*In quo verus intellectus omnium scripturarum et prophetarum inuenitur saltem in illis passibus, in quibus fides catholica fundatur, de quo semper deo gratias. Similia his leguntur etiam in Exemplis impressis, de quibus loco supracit. mentionem iniecimus.*

CCCLXIX.

- 674 Codex chartaceus ital. Sec. XVI. Folior. 19. 4. nitide scriptus, et variis ductibus florulentis sic fatis ornatus nomen Autoris ita praefert: *De la sua Sacra Maieſta fidelliſſimo ſeruitor Marco Lombardo ia Ebreo fatto Chriſtiano con la ſua Conſorte et cinque figlioli ad honore domini noſtri et ſaluatori Jeſu Chriſti &c.* Linguae minus peritum vides Νεοφυτον, quod et ſequentia confirmant; offert enim *Maximiliano*

II. *Demonſtratione de gli paſſi ſopra la ſcrittura in deſenſione de la fede di Chriſto vero Meſſia, Contra de Hebraei.* Quod quid ſit, aegre diſpicias, niſi dicam, XII. eſſe Symboli Apoſtolicum *Articulos*, ſingulis vulgo Apoſtoliſ tributos, quorum quivis locis e Lege Veteri et Prophetis de promptis illuſtretur et confirmetur. Ita initium: *De La Trinita. Geneſis al Primo. Petrus. Credo in deum patrem omnipotentem creatorem caeli et terra. Articolo Primo. Nel principio, cioe, nel figliolo, creo idio il cielo et la terra: Et il ſpirito de idio era portato ſopra le aque &c.* Ad calcem: *Il Fine.* M.D. LXVIII. Sed adhaeret: *Inuitto fatto da Chriſto in croce al giudeo accio ritornu a la fede delle chriſtiani.* Strophiſ rhythmicis, quarum principium:

*A bracia aperte iuſto (io ſto) ſemper et aſpetto  
O giudeo oſtinatto che à tornare  
Ti moui à me che ſon ſicur ricetta &c.*

Ita recta ſcribendi ratio paſſim violatur, neque *Marcus* hic νεοφυτος adcenſeri meretur *Paulis Ritio* et *Weidnero*, *Ant. Margaritae* &c.

CCCLXX.

- 896 Codex chartaceus lat. Sec. XVI. Folior. 140. 4. ſequentia *Pauli Ricii*, de quo plura inferius, Scripta completitur: I. *Talmudica* (ita in edit. Auguſtana 1519. 4. vocantur) nouiſſi-

me in latinum verſa periocunda *Commentariola*. Sunt vero praeter excerptam R. *Moyſis Maimonidis* in משנה Mishnam ſeu Legem Secundam Judaeorum Praefationem Epitome Tractatus ברכות five *Berachoth de Benedictionibus*, qui eſt primus Ordinis I. זרעים five *Zeraim*, id eſt, *de Seminibus*. In Editione memorata dicatur haec Epitome una cum alia, de qua N. III. dicemus, *Leoni X. Pont. Rom.* ſequiturque *Praefatio* ad Lectores,

O 2

at

at haec ipsa *Praefatio* in *Codice* nostro versa est ad *Maximilianum* I. Imp. qui, ut erat omnium disciplinarum curiosus, *Talmudis* notitiam sibi a *Ricio* Exhebraeo Medico suo suggeri postularat. Ita enim hic orditur: *Efflagitasti, Inuidissime et omnium clementissime Cesar, ut uetusta illa, abstrusaque mosaica uolumina, quae Talmud appellari libuit — in latinum eloquium conuerterem.* Cetera ut plurimum iisdem verbis, ut in *Editis*. Ultra hoc et alterum N. III. Specimen haud progressum putem *Ricium*, morte fortasse *Maximiliani* dimotum. Vide, et emenda ex dictis *Wolfii Bibl. Hebr. Vol. I. p. 967.* quamvis rectiora tradat *Vol. III. p. 918.*

II. *fol. 34.* sequuntur, ut *Titulum* ex edit. *Augustana* ejusd. anni 4. transcribo: Ejusdem *Naturalia et prophetica de Anima coeli omni attentione digna aduersus Eckium examina.* Codex a *Praefatione* incipit: *Sancta quidem rusticitas, ut hieronimus loquitur, sibi solum prodest &c.* narratque controversiam ortam *Ingolstadii* in doctorum virorum conventu coram Cardinali *Gurcensi* (addit Codex *Aceranum* Episcopum et *Sperantium* Praep. *Brixin.*) cum *Eckio Coeli Animam* tunc ore, dein in *Libro de Praedestinatione* aduersus *Nostrium*, et quidem merito, impugnante. Codex ab *Editis* non raro variat.

III. *fol. 85.* Ejusdem *Epitome* *Tractatus סנהדרין* five *Sanhedrin, de Synedriis*, qui est quar-

tus *Ordinis IV. נזיקין* five *Nesikin*, id est *de Damnis*. Juncta est haec *Epitome* in edit. *Augustana supracit.* alteri N. I. relatae. Verum in *Codice* mutila est, et non nisi a C. XI. dicto *Helek* (הלך) incipit. Excipiunt illam: *Ex Talmudistarum Glosa* (five *Gemara*) in *Capitulum Helek* memoratu digna *Excerpta*, quibus animadversiones suas *Ricius* e Christianorum sensu interferit. Haec quoque *Excerpta* in edit. memorata reperiuntur, sed ita praepostere, ut positae sint initio post *Maimonidis* *Praefationem*, dein sequatur *Tractatus Sanhedrin*, et *Tractatus Berachoth* concludat. De variatione jam dixi. Addam aliquid de Autore. *Paulus*, non *Ricius*, verum *Ricius*, *Ritius*, ריקיוס et, si quidem Germanus fuit, *Ritz* aut *Rick*, etiam *Israelita* dictus, ex doctissimis certe Hebraeorum fuit, qui Christo nomen dedere, praesertim in Cabbalisticis. Scripta ejus enumerant *Baylius* in *Diſt. Fabricius Bibl. med. Lat.* et praecipue *Wolfius Bibl. Hebr. Vol. I. p. 966. III. p. 915. IV. p. 951.* Ex editione quorundam ejus *Opusculorum Papiae 1510. 4.* liquet, eum annis aliquot ante ad *Sacra* nostra traductum fuisse opera *Joh. Bened. Monceti* ex *Eremitis Augustinianis*, et *F. cujusdam Gometii*, nisi in alterutro nomine typi fallant. A *Matth. Langio* Card. *Gurcensi*, quem in *Praef. N. nostri II. Herum* suum vocat, in Germaniam seu adductum five reductum, traditumque *Maximiliano*

1421

P O L E M I C I.

1422

*liano I. fuisse puto. Hujus, uti et Ferdinandi I. Medicum ita egit, ut in Consilium adlectus et a. 1530. a Carolo V. Baro renunciatus, a quo Ferdinando Dynastia Sprinzensteinensi in Austria sup. donatus fuerit. Adjacent mihi Epicedia in Ursi. Velii mortem impressa 1539. Viennae 4. quibus editor Ad. Carolus Caes. Secretarius sua manu adscripsit: Magnifico et Generoso Viro Domino Paulo Ritio Baroni a Sprinzenstein, Regio Consiliario et Protophyfico dignissimo. Itaque illustris hodie Comitum Sprinzensteiniorum Familia docto huic Viro originem debet non per Hieronymum, qui Praepositus Tridentinus fuit, sed per Franciscum filium. Ut pluribus in meo ad Hist. Typogr. Vindob. Supplemento vernaculo.*

CCCLXXI.

<sup>361</sup> Codex chartaceus lat. Sec. XVI. Folior. 30. f. inscriptus est: *Qualia a quibus Senatorum Ordinibus sint iudicanda. Primo intuitu aegre quis coniectet, haberi hic Summaria priorum X. Capitum Tractatus de Synedriis (מסכת סנהדרין) ex Ordine Mishnaico de Damnis (סדר נזיקין) latine a nescio quo reddita, quorum initium: Eorum quae in iudicium veniunt quaedam a tribus definiuntur iudicibus, ut ea quae bona concernunt mamonis (ממונות) a nobis dicta externa &c. Adiecta sunt in fine: De Talmudistica Glofa notatione digna, five*

Sententiae et Fabulae quaedam e Gemara depromptae, quae fine truncatae videntur.

CCCLXXII.

Codex chartaceus lat. Sec. 544 XV. Folior. 63. 4. fat nitide exaratus hunc Titulum praefert: *Incipit libellus contra precipuos errores grecorum editus a fratre Bartholomeo constantinopolitano ordinis fratrum predicatorum ad instantiam fratrum inter grecos commorantium. Prooemii initium: Licet grecorum ecclesiam virtutum floribus et philosophiae studiis olim decoratam nouerimus, ita quod ipsa sanctorum presidencium (praecedentium?) patrum apostolorum videlicet et prophetarum veloci cursu calcans vestigia, quam plures ex se viuos et ignitos lapides ad edificium superne iherusalem dudum transmiserit construendum. nunc tamen hoc est in fine temporum quod sine graui merore proferre non possumus, diuersis et quasi innumeris errorum obfuscata turbinibus in eadem suarum opinionum caligine diuisa a sacrosancta romana ecclesia et ceca perseuerat, et quamuis infinita heresum grauamina (Germina?) a 370 annis hoc est a tempore fosij seu fotini primi huius scismatis inventoris in diuersis suis partibus tam propter defectum scientie quam propter odij et inuidie amaritiem pullulauerunt, precipue tamen in 4<sup>or</sup> articulis generaliter seu communiter dinoscitur deuiare a nobis &c. Articuli hi sunt de Processione Spiritus*